

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu **o maloletú N H**, narodenú 1. februára 1999, bývajúcu u matky a zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Z, so sídlom vo Z, N, dieťa matky M S, bývajúcej vo Z, N, a otca Ing. M H, bývajúceho v B, L, zastúpeného JUDr. V M, advokátom so sídlom vo Z, V T, **o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 5 P 443/2006, na dovolanie otca proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. mája 2007, sp. zn. 14 CoP 9/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 9. januára 2007 č.k. 5 P 443/2006-31 zveril maloletú N H do osobnej starostlivosti matke a otca zaviazal prispievať na jej výživu sumou 1 900 Sk mesačne počnúc 1. augustom 2006 vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky maloletej; zameškané výživné za mesiace august až december 2006 vo výške 5 000 Sk povolil otcovi splácať v 800 Sk mesačných splátkach spolu s bežným výživným počnúc dňom právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Na odvolanie otca Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 11. mája 2007 sp. zn. 14 CoP 9/2007 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s odôvodnením, že za takého stavu, keď obidvaja rodičia majú s dieťaťom dobrý vzťah, obidvaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa a sú schopní zabezpečovať aj všetky jeho potreby, je potrebné zvažovať ďalšie dôvody, pre ktoré je dieťa zverené matke a dospel k záveru, že je správne, aby dieťa ostalo v prostredí, na ktoré je zvyknuté (v ktorom žilo po rozchode

rodičov), teda so svojou matkou. Odvolací súd tiež nezistil dôvod, pre ktorý by mal výživné, dohodnuté rodičmi pred pojednávaním na okresnom súde, meniť na otcom uvádzanú sumu 1 750 Sk.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal otec dovolanie, v ktorom uviedol, že súdy nižších stupňov nedostatočne a neúplne zistili skutkový stav veci, v dôsledku čoho dospeli k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, nakoľko nenariadili pedo-psychologické vyšetrenie maloletej, neskúmali dostatočne majetkové pomery matky, nezaoberali sa ani vyhodnotením reálnych vzťahov oboch rodičov k maloletej a ani tvrdeniami otca ohľadne poskytovania finančných prostriedkov na maloletú. Mal tiež za to, že obidva súdy nerešpektovali právo maloletej na vyjadrenie svojho názoru v konaní, čím jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). So zreteľom na tieto vady žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Matka vo vyjadrení k dovolaniu otca uviedla, že žiada, aby „...dovolací súd dovolací rozsudok otca navždy uzavrel. Mal. N H je zverená do osobnej starostlivosti matky“.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Osobitne ale treba zdôrazniť, že v zmysle § 238 ods. 4

O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku vydanému vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, teda veci upravenej Zákonom o rodine (vid' § 36 a nasl. zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov), pričom nejde o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Napadnutý rozsudok teda nevykazuje znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné, ale znaky rozsudku, v prípade ktorého je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená (§ 238 ods. 4 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že v zmysle ustálenej judikatúry dovolacieho súdu určenie vyživovacej povinnosti, zverenie maloletého, ako aj úpravu styku rodičov s dieťaťom z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 238 ods. 4 O.s.p. nemožno považovať za obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv alebo povinností (vid' napr. R 55/1996).

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), ale tiež vzhľadom na dovolaciu námietku, že v konaní došlo k závažnej procesnej vade, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval

senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Treba ale uviesť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej z týchto procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k niektorej z nich, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ namieta, že postupom súdov nižších stupňov bola maloletej odňatá možnosť pred súdom konať, nakoľko nemala možnosť vyjadriť svoj názor v konaní (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní.

Dovolací súd poukazuje na to, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p poskytuje ochranu právam dovolateľa, avšak nie iného. Rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé. Podľa § 28 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov zastupovať svoje maloleté deti sú oprávnení rodičia. Avšak zvýšená právna ochrana maloletého dieťa sa prejavuje v tom, že zákon vylučuje rodiča z výkonu zastupovacieho práva, ak by mohlo dôjsť k stretu záujmov medzi rodičom a dieťaťom. Kolízia záujmov medzi zákonným zástupcom a maloletým totiž vylučuje zastúpenie v rozsahu kolíziou zastúpených záujmov účastníkov právneho vzťahu. Ak sú teda zástupcami maloletých detí ich rodičia, postačí iba možnosť stretnutia záujmov medzi rodičmi a ich maloletými deťmi, aby rodičia boli vylúčení zo zastupovania detí v rozsahu, v akom môže dôjsť k stretnutiu týchto záujmov (§ 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Nakoľko je maloletá v konaní na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu samostatnou účastníčkou konania, zastúpenou v zmysle citovaných zákonných ustanovení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Z, je námietka dovolateľa ohľadne jej odňatia možnosti konať pred súdom právne irelevantná.

Otec v dovolaní ďalej namietal, že súdy nižších stupňov nedostatočne a neúplne zistili skutkový stav veci, v dôsledku čoho dospeli k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Keďže dovolanie v danom prípade nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a neboli zistené ani iné vady konania uvedené v § 237 O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie je neprípustné, a preto ho odmietol (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Vzhľadom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Dovolací súd o náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok

V Bratislave 17. januára 2008

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: